

TARBIJAVAIIDLUSTE KOMISJONI OTSUS

Asja number 19-1/26-08232
Otsuse kuupäev 27.08.2026
Komisjoni koosseis Taavi Hein

Tarbija
Kaupleja Osaühing EUROPARK ESTONIA (10811490)

Tarbija nõue Leppetrahvi tühistamine või vähendamine

Resolutsioon:

1. Rahuldada tarbija avaldus osaliselt. Vähendada kaupleja poolt tarbijale 07.05.2026 väljastatud leppetrahvi nr 1410 7052 6112 5362 suurus 20 euron.
2. Ülejäänud osas jätta tarbija avaldus rahuldamata.
3. Komisjoni otsuse järgimiseks on kauplejal 30 päeva arvates selle Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti veebilehel avaldamise päevale järgnevast päevast.
4. Kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei järgi, võivad nad pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Asjaolud:

Tarbija parkis 07.05.2026 Tallinnas Lootsi tn 8 Liviko Alcostore kaupluse külastajatele määratud parkimiskohas, kus sõiduki registreerimisel parkimiskioskis on lubatud parkida kuni 1 tund tasuta. Kaupleja määras tarbijale leppetrahvi parkimistasu maksmata jätmise eest.

Tarbija vaidlustas trahvi, kuna kasutas Alcostori kliendi parkimiskohta ja oli poes alla 10 minuti.

Tarbija selgituse kohaselt parkis ta Alcostore klientidele määratud kohale, kus oli kirjas, et Alcostore klient võib tund aega tasuta parkida, kuid ei olnud märget, et peab selleks parkimise registreerima. Kaupluse kassade juures asuva ukse juures parkimiskioski ei ole, see asub teise ukse juures.

Lisaks leiab tarbija, et tähelepanematuse eest 50 euro suurune trahv (pärast 14.05.2026 tasumisel 70.-eurot) on ebaproportsionaalselt suur.

Kaupleja nõustus kompromissina vähendama trahvisumma 40 euron, tarbija keeldus pakkumisest.

Kaupleja seisukoht:

Tarbija toob avalduses välja, et parkis 07.05.2026 kell 11:20 Sõiduki vaidlusalusele parkimisalale kaupluse külastajatele määratud parkimiskohas ning külastas kauplust. Sellest väljudes oli Sõidukile paigaldatud leppetrahv. Edasi avaldab Tarbija avalduses, et kauplusesse naastes ning pärides parkimisautomaadi kohta selgitati selle asukohta ning, et kaupluse juures oleval sissesõiduteel sellist infot ei olnud. Kauplejale jääb avaldatu arusaamatuks. Parkimisala sissesõidul oli kõnealusel ajal selgelt nähtav, et sõiduki registreerimisel parkimiskioskis on 1h parkimist tasuta. Samuti on nii kauplusesse sisenedes kui ka sees ja nähtaval kohal meeldetuletused ja viidad tasuta parkimisõiguse saamiseks. On üheselt selge, et parkimisala alguse tähistust pidi Tarbija märkama, kuivõrd iga liikleja, liikluse korraldaja ja muu isik peab järgima liiklusalaste õigusaktide nõudeid, muu hulgas olema liikluses hoolikas (vt liikluseaduse § 14 lg 2).

Tarbija soovib leppetrahvi vähendamist ja leiab, et leppetrahvi suurus peaks olema seotud 24 tunni parkimistasuga. Kaupleja sellise seisukohaga ei nõustu.

Ei saa vaidlust olla selles, ja arvesse võttes, et parkimislepingus oli kokku lepitud leppetrahvi tasumise kohustus, oli Kauplejal õigus tingimuste rikkumise korral esitada leppetrahvi nõue. See tähendab, et lepingupool lubab maksta leppetrahvina kokkulepitud summa juhul, kui ta kohustust rikub ning vastupidi.

Leppetrahvi suurust ja kohustust seda mitte siduda mistahes parkimistasuga toetab nii õiguskirjandus kui kehtiv kohtupraktika.

Komisjoni põhjendus:

Komisjon, olles tutvunud vaidluse aluseks olevate asjaolude, poolte seisukohtade ning menetluses esitatud tõenditega, leiab, et tarbija avaldus kuulub osaliselt rahuldamisele.

Poolte vahel ei ole vaidlust selles, et tarbija parkis 07.05.2026 enda sõiduki kaupleja opereeritaval parkimisalal. Samuti ei ole vaidlust selles, et tarbija külastas samal ajal Alcostore kauplust ning kasutas kaupluse klientidele ette nähtud parkimiskohta. Tarbija selgituse kohaselt parkis ta sõiduki ligikaudu kell 11.20, pani sõidukile parkimiskella ning väljus pärast ostu sooritamist kauplusest kell 11.27. Kaupleja parkimiskorraldaja kontrollis sõidukit kell 11.25 ning vormistas parkimisõiguse puudumise tõttu leppetrahvinõude. Tarbija esitatud asjaolust, et ta oli Alcostore klient ja viibis kaupluses üksnes lühikest aega, ei ole kaupleja menetluses vastu vaieldud.

Kaupleja esitatud parkimisala fotodelt nähtub, et parkla sissesõidul oli parkimistsooni tähistav märk ning selle all eraldi teave: „/--/ klientidele 1 h tasuta parkimist, sõiduki registreerimisel parkimiskioskis“. Kaupleja on esitanud ka fotod kaupluse sissepääsust ja kaupluse sisemusest, kus paiknesid sõiduki registreerimise kohustusele viitavad tähised.

Komisjon ei nõustu seetõttu tarbijaga selles, et sõiduki registreerimise kohustus ei olnud talle piisavalt teatavaks tehtud. Parkimisala sissesõidul olevast tähistusest nähtus üheselt nii asjaolu, et tegemist oli kaupleja parkimisalaga, kui ka see, et kaupluse kliendi ühe tunni pikkuse tasuta parkimisõiguse eelduseks oli sõiduki registreerimine parkimiskioskis. Asjaolu, et parkimiskiosk paiknes kaupluse teise sissepääsu juures, ei muuda registreerimiskohustust olematuks. Kaupleja esitatud tõendid kinnitavad lisaks, et registreerimiskohustusele oli viidatud ka kaupluse juures ja sees.

Tarbija jättis sõiduki parkimiskioskis registreerimata. Parkimiskella kasutamine ei asendanud lepingus ette nähtud registreerimist ning seetõttu ei olnud kauplejal parkimiskontrolli ajal võimalik tuvastada tarbija õigust kasutada ühe tunni pikkust tasuta parkimist. Komisjon leiab seega, et tarbija rikkus parkimislepingut.

VÕS § 158 lg 1 kohaselt on leppetrahv lepingus ette nähtud lepingut rikkunud lepingupoole kohustus maksta kahjustatud lepingupoolele lepingus määratud rahasumma. VÕS § 161 lg 1 järgi võib leppetrahvi nõuda tegelikult kahjust sõltumata. Seega ei välista leppetrahvi nõudmist iseenesest asjaolu, et tarbija oli tegelikult kaupluse klient või et kauplejal ei jäänud saamata parkimistasu.

Samas on leppetrahvi suurus allutatud VÕS §-s 162 sätestatud kontrollile. VÕS § 162 lg 1 kohaselt võib ebamõistlikult suure leppetrahvi leppetrahvi maksmiseks kohustatud poole nõudmisel vähendada mõistliku suuruseni, arvestades eelkõige kohustuse täitmise ulatust, teise lepingupoole õigustatud huvi ja lepingupoole majanduslikku seisundit. Tarbija on nii kauplejale esitatud pretensioonides kui ka komisjonile esitatud avalduses leppetrahvi suurusele vastu vaieldud ja palunud seda vähendada, mistõttu on komisjonil alus hinnata leppetrahvi suuruse mõistlikkust.

Komisjon märgib seejuures, et kaupleja esitatud dokumentides ei ole ka leppetrahvi suurus täielikult järjepidevalt kajastatud. Kaupleja esitatud parkimistingimuste fotolt nähtub, et parkimislepingu rikkumise korral on sõiduki kasutaja kohustatud tasuma 60 euro suuruse leppetrahvi. Tarbijale 07.05.2026 väljastatud leppetrahvinõudel on seevastu märgitud 50 eurot maksetähtaja jooksul tasumisel ja 70 eurot pärast maksetähtaja möödumist. Kaupleja ei ole menetluses selgitanud ega tõendanud, millise parkimislepingu tingimuse alusel suureneb leppetrahv maksetähtaja möödumisel 70 euroni. Juba seetõttu ei ole 70 euro suuruse leppetrahvi lepinguline alus esitatud tõendite põhjal tuvastatav.

Käesoleva vaidluse lahendamisel ei pea komisjon siiski määravaks üksnes nimetatud vastuolu, sest tarbija on palunud leppetrahvi ka sisuliselt vähendada ning komisjoni hinnangul on vähendamise eeldused täidetud ka parkimistingimustes kajastatud 60 euro suurusest leppetrahvist lähtudes.

Leppetrahvi mõistlikkuse hindamisel tuleb arvesse võtta konkreetse rikkumise asjaolusid. Kauplejal on põhjendatud huvi selle vastu, et parkla kasutajad täidaksid sõiduki registreerimise kohustust. Registreerimissüsteem võimaldab kauplejal kontrollida, kellel on õigus klientidele ette nähtud tasuta parkimist kasutada, ning ilma registreerimiskohustuseta oleks sellise parkimiskorralduse kontrollimine oluliselt raskendatud. Leppetrahvil on seetõttu ka käesolevas olukorras põhjendatud preventiivne funktsioon.

Samas ei saa leppetrahvi suuruse hindamisel jätta arvestamata seda, millisel määral tarbija lepingu sisulise eesmärgi täitis. Tarbija ei olnud isik, kes kasutas Alcostore klientidele mõeldud parkimiskohta kauplust külastamata. Menetluses ei ole vaidlust, et tarbija oli Alcostore klient, tegi kaupluses ostu ning viibis parkimisalal vaid mõne minuti. Kui tarbija oleks sõiduki parkimiskioskis registreerinud, oleks tal olnud õigus parkida samas kohas kuni üks tund täiesti tasuta. Tarbijale ei olnud seega etteheidetav tasulise parkimisteenuse tasuta kasutamine, vaid üksnes tasuta parkimisõiguse saamiseks nõutud registreerimistoimingu tegemata jätmine.

Kaupleja parkimiskorraldaja kontrollis sõidukit juba kell 11.25 ehk ligikaudu viis minutit pärast tarbija kirjeldatud parkimise algust. Tarbija oli ostu sooritanud ja kauplusest väljumas ligikaudu kell 11.27. Seega oli rikkumine väga lühiajaline. Samuti ei nähtu menetlusmaterjalidest, et tarbija oleks parkimistingimusi rikkunud tahtlikult või soovinud tasuta parkimise korda kuritarvitada. Vastupidi, sõidukile oli paigaldatud parkimiskell, mis kinnitab tarbija ekslikku arusaama, et ta oli tasuta parkimiseks vajalikud toimingud teinud. Kaupleja kontrollfotodel on parkimiskell sõiduki armatuurlaual samuti nähtav.

Komisjon nõustub kauplejaga, et leppetrahvi suurust ei saa mehaaniliselt võrdsustada tasumata jäänud parkimistasu või 24 tunni parkimise hinnaga. VÕS § 161 lg 1 järgi võib leppetrahvi nõuda

tegelikust kahjust sõltumata ning leppetrahvil võib olla oluline survefunktsioon. Sellest ei tulene siiski, et tegeliku rikkumise raskus ja lepingu teise poole õigustatud huvi oleksid VÕS § 162 kohaldamisel tähtsusetud. Vastupidi, VÕS § 162 lg 1 kohustab leppetrahvi vähendamisel arvestama muu hulgas kohustuse täitmise ulatust ja võlausaldaja õigustatud huvi.

Kaupleja on viidanud kohtulahenditele, milles 55–70 euro suuruseid parkimisleppetrahve ei ole peetud ebamõistlikult suureks. Kaupleja enda seisukohast nähtub aga, et vähemalt ühes tema viidatud lahendis põhjendas kohus 70 euro suuruse leppetrahvi mõistlikkust muu hulgas tahtliku lepingurikkumisega. Käesolevas asjas sellist asjaolu ei esine. Samuti ei tähenda asjaolu, et 60 või 70 euro suurune leppetrahv võib olla mõistlik mõne teise parkimislepingu rikkumise korral, et sama summa oleks mõistlik iga rikkumise korral sõltumata selle laadist, kestusest ja rikkumise tegelikust tähendusest.

Komisjon arvestab ka seda, et kaupleja on menetluse käigus ise pidanud võimalikuks leppetrahvi olulist vähendamist ning pakkunud kompromissina selle vähendamist 40 euron. Kuigi kompromissipakkumine ei tähenda kaupleja omaksvõttu, kinnitab see siiski, et kaupleja käsitleb konkreetse rikkumise asjaolusid leppetrahvi suuruse määramisel arvestatavana.

Kõiki asjaolusid kogumis hinnates leiab komisjon, et 60 euro suurune leppetrahv on käesoleva konkreetse rikkumise puhul ebamõistlikult suur. Tarbija täitis parkimislepingu sisulist eesmärki olulises ulatuses, sest ta oli selle kaupluse klient, kelle klientidele oli kõnealune parkimiskoht ette nähtud, tal oli õigus kuni ühe tunni pikkusele tasuta parkimisele ning tegelik parkimise kestus oli kõigest mõni minut. Rikkumine seisnes üksnes selles, et tarbija ei registreerinud sõiduki numbrit parkimiskioskis. Samal ajal on kauplejal õigustatud huvi registreerimiskohustuse järgimise ja tasuta parkimise korra toimimise vastu, mistõttu ei ole põhjendatud leppetrahvi täielik tühistamine. Komisjoni hinnangul täidab 20 euro suurune leppetrahv käesolevas olukorras piisavalt leppetrahvi preventiivset eesmärki, kuid arvestab samal ajal rikkumise vähest kestust, tarbija poolt kohustuse sisulise eesmärgi täitmist ning asjaolu, et nõuetekohase registreerimise korral ei oleks tarbija pidanud parkimise eest üldse tasuma. Seetõttu tuleb leppetrahvi VÕS § 162 lg 1 alusel vähendada 20 euron.

Komisjon ei nõustu tarbija nõudega leppetrahv täielikult tühistada. Sõiduki parkimiskioskis registreerimise kohustus oli parkimisala tähistusel piisavalt selgelt esitatud ning tarbija jättis selle kohustuse täitmata. See, et rikkumine oli tähelepanematuses tingitud ning selle tagajärjed olid vähesed, õigustab leppetrahvi vähendamist, mitte lepingurikkumise puudumise tuvastamist.

Eeltoodust tulenevalt tuleb tarbija avaldus rahuldada osaliselt ning vähendada leppetrahv 20 euron.

TKS § 60 lg 2 järgi kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei järgi võivad nad pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Taavi Hein

/allkirjastatud digitaalselt/